

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2021-08-16
Besvaras senast
2021-08-30

Till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:3452 Åtgärder för fler gruvor i Sverige

Regeringen har en uttalad ambition att Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsnation. En ambition som, om den ska vara realiserbar och inte enbart en vision, ställer stora krav på tillgång till de tekniker och råvaror som möjliggör en mycket hög grad av elektrifiering av industri och infrastruktur.

Såväl befintlig teknik som den som väntar runt hörnet har det gemensamt att kobolt är en viktig komponent i dess batterier. Traditionella blybatterier är ur ett tekniskt perspektiv möjliga som substitut, men deras låga kapacitet gör dem praktiskt omöjliga att använda sig av. Enligt sakkunniga på myndigheten Sveriges geologiska undersökning, SGU, är den pågående, och politiskt pådrivna, elektrifieringen av samhället helt beroende av att vi har en god tillgång till kobolt.

Behovet av kobolt lär inte minska – tvärtom, givet de nationella och internationella ambitionerna att successivt elektrifiera samhället. Orderingången och kapitalflödet till den svenska batteritillverkaren Northvolt bekräftar detta. Hittills har över 50 miljarder kronor investerats i bolaget som, trots att verksamheten i Skellefteå ännu inte har kommit igång, har fått beställningar till ett värde om cirka 230 miljarder kronor.

Kobolt finns i berggrunden i många länder, även i Sverige. Trots detta förekommer ingen brytning i Sverige. I stället importeras metallen från Kongo där merparten av världens kobolt utvinns. Enligt SGU finns det kända tillgångar på omkring 19 000 ton i den svenska berggrunden. Troligtvis är tillgången ännu större då svensk berggrund är kraftigt underprospekterad avseende andra metaller än basmetallerna. Expertis inom malmgeologi pekar på att Sverige trots sina goda förutsättningar till koboltbrytning gjort sig beroende av import från ett land där barnarbete och usla arbetsvillkor enligt Amnesty International är vanligt förekommande.

Det finns således såväl etiska som miljömässiga, logistiska och samhällsekonomiska argument för att öka självförsörjningsgraden av kobolt i Sverige.

Om en ökad självförsörjning av kobolt ska bli möjlig måste såväl prospekteringsviljan som -takten ökas och brytning bli möjlig. Detta måste dessutom ske inom en snar framtid om Sverige ska kunna hävda sig på den

internationella marknad som nu växer fram som en konsekvens av elektrifieringen av exempelvis fordon.

De långa ledtider som präglar svenska tillståndsprocesser kopplat till gruvnäringen främjar inte Sveriges förmåga att locka hit, eller behålla, de bolag som har kunskaper och förmågan att bedriva prospektering och brytning av kobolt. Branschen har länge efterlyst konkreta förslag från regeringen om hur handläggningstiderna ska kunna förkortas och bli mer förutsägbara, något som anses vara nödvändigt för att Sverige ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen och därmed också kunna infria de av regeringen utfästa visionerna om en hög grad av elektrifiering.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga näringsminister Ibrahim Baylan:

Avser ministern att agera för att prospekteringsviljan, och -takten, ska öka och att fler gruvor ska kunna öppna i Sverige och då agera på annat sätt än genom de av regeringen tillsatta utredningarna gällande de tillståndsprocesser som reglerar näringen?

.....

Eric Palmqvist (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch